

Arkivnr

Sid

av/efter

Tidsperiod

Sångtext

Socken

Övrigt

Nilsson Gustaf, Bergshammar, visbok

F3.1-j

Arne Blomberg intervjuade 1987 Ivar Ålund, Bergshammar. Insp. 569. Innehåller tal om visboken och personer. Melodi till tre visor

Ivar och Elis morfar, skräddaren Gustaf Nilsson, sjöng visor. Skrev om sånt som hände, gjorde nya texter till kända melodier.

Gustaf Nilsson är bror till spelmannen Johan Nilsson - Skräddar-Nisse

Ivar är självlärd fiolspelar

1	Titelblad			
2	Personalia			
3	Gratulation Karl-Johan Johansson 60 : GN	1921		Vi idag dig hjärtligt hylla
7	Signaturen K.N. tidningsklipp. Gustaf Nilsson			
	Taningegården, tidningsklipp			Taningegården är belägen...
8	Lyckliga Bergshammar			I socknen har en förening uppstått
11	Bergshammars ungdom			Jag vill nu min penna på papperet sätta
19	Taningegården			Taningegården är belägen...
21	Idstabranden	E Johansson Stigtomta	1902-01-05	Dagens stjärna sjunkit neder

Arne B → Mats Hedblom, Bergshammar

1987 intervjuade jag Ivar Ålund om nöjeslivet i Bergshammar.
Han berättade om spelmän o danser (SSF inspelning 569).

Jag fick även kopiera en visbok efter hans morfar Gustaf Nilsson - bror till Johan Nilsson.
Den är nu skannad - bifogas tillsammans med ett kort register.

På sid 7 finns ett tidningsklipp med en av visorna och en bild och presentation av signaturen K.N.
Är KN = Gustaf Nilsson?

Efter den sista visan står det E Johansson, Ravlinge, Stigtomta.
Vet du något om honom?

Mats svarade:

Det är ganska jobbigt att läsa hans visor. Intressant att han skrivit om "Elsa Blenda Nordström" och boken "En piga bland pigor". Gården Taninges verkliga namn är Svalsta Norrgård och han som blev utsatt för "bedrägeriet" hette Anton Holtz".

Pigan som Elsa jobbade med på gården var syster till Erik Alfred Nilsson "Frisse" en känd snickare i Bergshammar. Det finns ju en nyutkommen bok om Elsa Blenda Nordström "Ett jävla solsken", mycket intressant bok.

Visst är signaturen KN, Karl Gustav Nilsson.
Jag vet inte något om Johansson på E Johansson, Ravlinge men jag kan kolla upp det.

Bifogar bilder på Nilsson, porträtt och tillsammans med hustrun Anna Mathilda vid Sockenstugan som låg vid kyrkan (senare flyttad till Ekeby hage som Bergshammars Bygdegård) och ett renskrivet dokument om branden vid Ista.

Det står Johan Nilsson "Vägstugan". Det skall vara Gatstugan.
Den låg på södra sidan av vägen genom kyrkbyn, väster om Frälsegården.

Hälsningar
/Mats

Gustaf Nilssons visor

Karl Gustaf Nilsson född, 1855-11-29, död 1933-10-19 var skräddare i Norrlund men fick sedan befattning som kyrkvaktmästare i Bergshammar. Han flyttade från Norrlund 1908. Han är först skriven på Övre Bredgården, 1909 på Klockaregården/Sockenstugan och från 1911 på Kyrkvaktarstugan som tidigare var Fattigstuga nr 1. Hustrun Anna Matilda flyttade till sockenstugan när Gustaf dog. De hade sonen Erik ”*helt enkelt*” Nilsson*), född 1899-02-25, död 1980-03-25 som övertog samma befattning.

Gustaf hade viss poetisk ådra och brukade skriva visor, en del lär ha varit publicerade i Södermanlands Nyheter.

Erik Nilsson var känd som ”helt enkelt” eftersom han hade den ovanan att lägga till *helt enkelt* efter i stort sett alla meningar. Han kunde t.ex. säga att ”det här kan vara svårt, helt enkelt”

En av visorna handlar om Idstabranden 1902-01-05

Ägaren av Nedre Ista, Karl Fredrik Johansson född 1863- 09-26 innebrändes i sin ladugård

1	Dagens stjärna sjunkit neder allt är tyst som i en grav natten sina vingar breder över land som över stad Plötsligt ur sin sömn man väcks utav kyrkoklockors ljud och man undrar, man förskräcks vad står på o store Gud
2	Brått man sig ur sängen kastar från sin varma mjuka bädd och man ut i mörkret hastar sen i hast man blivit klädd Ögat bländas, hjärtat fasar för den syn som nu man ser elden i en granngård rasar den sig ökar mer och mer
3	Hemsk kring nejden uti natten skenet spred från denna brand fåfängt gjuts o sprutas vatten elden tar dock överhand Hur det lyser, hur det glimmar nattens himmel färgas röd och på endast några timmar trenne hus förbränds till glöd

4	Dagen randas solen skiner ner uppå förödelsen och de kolnade ruiner hemskt belyses av dess sken Brända djur o svarta bräder man här skådar om varann och vart man blicken vänder man av fasa stelna kan
5	Ännu under askan glöder eld som icke dämpad är men man hjälptes åt som bröder spruta vatten här och där och man gräver och man vänder och man söker om varann sist bland aska kol och bräder ett förkolnat lik man fann
6	Det var ägaren av gården ty han under natten har gått för att få ägna vård åt ett djur som sjukt då var Midnattstimmen redan slagit då han lämnat bädden sin ljus o lykta har han tagit med sig uti huset in
7	Djurens trevnad högt han skattar men där inom slutna dörr då en svindel honom fattar varav han gripits förr Och han faller lyktan krossas ibland agnar halm o boss som för lågan då den lossas blir ett lätt antändligt bloss
8	Slut är dramat och nu flyga bud därom kring stad och land lumpna rykten börjar smyga om den döde efterhand Taddlad var han här i livet taddlad så som kanske få taddlad har han även blivit efter döden likaså
9	Jag mig honom känna lärde som en pilt hos far och mor jag ock kände till hans värde även sedan han blev stor I hans bröst och hjärta bodde som var ädelt varmt och gott om han felat det berodde uppå mänsklig svaghet blott

10	Om hans heder rätt man nöjde finns det ingen i vår bygd som kan neka att han ägde hjälpens ädla dygd ty han gjorde vad han kunde då om hjälp man honom bad ingen finnes som han missunne han åt andras fröjd var glad
11	Du som toddlar kan du svara att du själv är utan fel kanske du av denna vara även fått din dryga del Kortsynt mänska vill bedöma det som ögat synes ske en dock finnes som minsta gömma i var mänska o hjärta ser
12	Lägg ej sten på andras börda minns vad stora skalden sagt döm ej strax den vilseförda med ditt tadel och förakt Icke vet du vad han stridit för sin heder och sin dygd icke vet du vad han lidit av sin ånger och sin blygd
13	Han gått bort hans plats är öde och han vilar nu i ro under torvan hos de döde i sitt tysta lugna bo Vad den grav som honom gömmer låt all smålek bliva glömd minns att den som icke dömer han blir heller icke dömd
14	Slocknad är hans levnads låga och hans tid blev ganska kort ifrån livet och dess plåga gick han ganska hastigt bort. Lycklig han som har fått ila hän från världens sorg och strid må han sova må han vila i sin tysta grav med frid

Texten är rätt tidstypisk....

Brunna uthusbyggnader.

Ägaren innebränd.

NYKÖPING, måndag. Vid nedre Idsta i Bergshammars socken, beläget 3 fjärdingsväg väster om Nyköping och tillhörigt hemmansägaren Carl Johansson, utbröt natten till söndagen vid 1-tiden eld, antagligen genom någon oförsiktighet af ägaren, som på kvällen hemkommit berusad från staden och sedan gått med lykta ut i stallet. Man tror att han under sitt druckna tillstånd somnat och i sömnen slagit omkull lyktan. Två uthusbyggnader nedbrunno i grund. I den ena, som innehöll ladugård, stall och redskapslider, innebrändes ägaren själf, en häst, sexton nötkreatur, fyra får samt flera höns, hvarjämte åtskilliga landbruksredskap förstördes.

Johanssons lik blef så fullständigt förtärdt af elden, att endast bröstkorgen och vid den rester af hans fickur återfunnos. Vid 6-tiden var elden slut. Han efterlämnar änka och tre minderåriga barn.

Det brunna var försäkradt i länets brandstodsbolag.